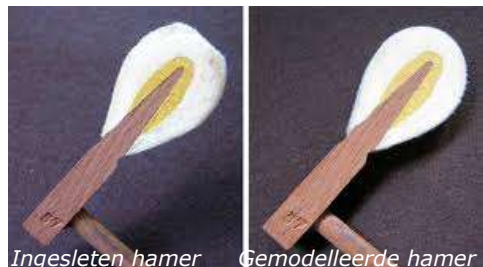

Intoneren: de weg naar de ideale klank

Elke pianist heeft na een aantal jaren spelen een 'ideale klank' in zijn hoofd. Dat is de klank die hij mooi vindt of die hem inspireert. Hij bepaalt de toon door met zijn vingers zo nauwkeurig mogelijk kracht op de toetsen te doseren. Maar de klank zit voor het grootste deel in het instrument zelf. Waarvan is die klank eigenlijk afhankelijk en hoe kunnen we hem beïnvloeden?

Startende pianisten (vaak heel jong) hebben nog geen idee hoe een mooie piano klinkt en waarin een nieuw instrument zich onderscheidt van een oud exemplaar dat weinig onderhoud heeft gehad. In de loop der jaren leren ze wat een fijne, regelmatige aanslag is en wanneer de piano echt zuiver of toch wat vals klinkt. Ze ontwikkelen dan ook een smaak voor het soort klank dat ze mooi vinden. En daar komt de vakman om de hoek kijken, die de piano of vleugel voor de pianist de ideale klank geeft door het instrument te intoneren.

Wat is intoneren?

Intoneren is het aanpassen van de klank van de piano aan de wensen van de klant. We houden daarbij rekening met de akoestische eigenschappen van de plaats waar de piano of vleugel staat. In een kamer met louter glas en beton klinkt het instrument al gauw hard door de harde materialen en de reflecties. In een zwaar gestoffeerde ruimte klinken geluiden vanzelf zacht en gedempt.

Een piano of vleugel dient wel aan twee voorwaarden te voldoen voordat intoneren zin heeft:

- Het mechaniek en het klavier dienen correct te zijn afgeregeld.
- Het instrument moet spatzuiver zijn gestemd.

Hoe beter van kwaliteit de piano is, des te preciezer kan het instrument worden geïntoneerd. Is het instrument van matige kwaliteit, dan verbetert de vakman dat niet door het te intoneren.

Modelleren en 'passen' van de hamers

Techniek

Wat houdt intoneren technisch gezien in?

We creëren gelijkmatigheid van toon. In een piano zijn altijd verschillen waar te nemen, bijvoorbeeld bij de overgang van bas naar middengebied of van stalen naar koperomwonden bassnaren. We bewerken de hamerkoppen door er met naalden in te prikken, door ze te verhitten of door ze te lakken en zorgen op die manier voor de gewenste toon.

De hamerkoppen moeten van goede kwaliteit zijn en voldoende vilt om de houten kern hebben. Ze mogen niet diep zijn ingesleten. De hamers moeten op de snaren 'passen'; alle drie gelijkgestemde

snaren van een 'koor' moeten gelijkmatig door de hamerkop worden geraakt. We bepalen waar de toon te zacht of 'te wollig' is. We brengen het vilt op de hamerkop 'op spanning' met voorsteken in de richting van het aanslagpunt. Willen we de klank wat pittiger maken, dan kunnen we de hamerkop bijschuren, het vilt met warmte en druk compacter maken of de hamerkop harder maken door hem te lakken. In al die gevallen zal de kracht van de klank toenemen. Als tonen te hard en/of te scherp klinken, bewerken we de hamerkop met naalden zodanig dat de toon zijn klankspectrum en helderheid behoudt, maar geen scherp, hard geluid meer voortbrengt. Dat is zeer nauwkeurig werk. We moeten dan met het juiste aantal naalden van de juiste dikte op de juiste plek en met de juiste diepgang in het vilt steken.

Het instrument dient de ideale klank zowel bij hard spel (forte) als bij zeer zacht spel (pianissimo) voort te brengen. Dat geldt ook voor het gebruik van het linkerpedaal bij een vleugel, waarbij twee snaren van een koor worden aangeslagen in plaats van drie en er één klinkt in plaats van twee.

Resultaat

Als een piano of vleugel goed geïntoneerd is, is de klant altijd zeer verrast door het resultaat. Eindelijk klinkt het instrument zoals het 'moet' klinken. Het komt voor dat we na verloop van tijd nog wat moeten bij-intoneren, maar in principe behoudt de piano zijn ideale klank jarenlang.

Met 3 naalden het vilt veerkrachtiger maken

Wist u dat?

1.10 mtr. hoge piano

(Baby) vleugel 1.50 mtr.

1.25 mtr. hoge piano

(Concert)vleugel 2.75 mtr.

De kleinste piano's zijn slechts 1 meter hoog. Die zult u niet gauw zien, want ze worden niet meer gebouwd. Meestal zijn ze namelijk net zo diep en breed als hogere piano's en hun geringe hoogte heeft nadelen. De zangbodem is bijvoorbeeld klein en er is erg weinig ruimte voor het mechaniek. De snaren zijn kort en de bassnaren zijn heel dik (veel koper om de stalen kern om ze meer massa te geven). Voordelen zijn er in feite niet, dus waarom zou je...

Vleugels van minder dan 1,50 meter worden om dezelfde reden niet meer gemaakt. In feite zou je in plaats daarvan beter een grote piano kunnen kopen! De grootste vleugels zijn ruim 3 meter lang en heten niet voor niets 'concertvleugels'. Ze hebben veel toon, klinken heel lang door, hebben mooie sonore bassen enzovoort. In een concertzaal komen ze volop tot hun recht, maar in een huiskamer kan het klankvolume gemakkelijk te veel van het goede worden. Moraal van dit verhaal: kies het instrument óók voor de ruimte waarin u wilt spelen!

Concerten in onze showroom

Natuurlijk kunt u in dit seizoen concerten bijwonen die we in onze showroom organiseren. Twee data kunt u alvast noteren: Donderdag 14 februari: **Roderigo Robles de Medina** – *piano* en **Laura Rafecas Robles** – *viol* (Masterstudenten van het Rotterdams Conservatorium). Zij spelen werken van o.a. M. de Falla, F. Mompou en P. de Sarasate.

Donderdag 11 april: **Vera Marijt** – *piano* en **Patricia Wisse** – *zang* (Masterstudenten van het Koninklijk Conservatorium) Dit duo maakt fantastische jazz!

Wilt u reserveren en/of op de hoogte gehouden worden?

Bel ons even, kijk op de website onder www.coxpiano.nl/concerten.html of stuur een mail!

Een piano aanschaffen is geen kleinigheid. Bij ons kunt u hem eerst huren!

Huur(koop)

Stel, u of uw kind gaat op pianoles en u hebt nog geen piano. Dan kunt u heel voordelig een (nieuwe of gebruikte) piano bij ons huren. U hebt dan een instrument van goede kwaliteit in huis zonder een investering te hoeven doen. Na bijvoorbeeld 6 maanden of één jaar kunt u besluiten de piano te kopen. De huur die u tot dan toe hebt betaald, brengen wij volledig op de aankoopprijs in mindering.

Gebruikte piano's vanaf € 42,- en gloednieuwe piano's vanaf € 72,- per maand.

Daghuur

Heeft u voor een concert, een feest of een ander evenement een topkwaliteit piano of vleugel nodig? Die kunt u bij ons huren tegen zeer gunstige voorwaarden.

Rik Cox
Rani van Emmerik
Koos van Leeuwen
Annette Borger
Rens van Boxtel

gediplomeerd pianotechnicus en –stemmer, CPT (Certified Piano Tuner), lid VvPN
gediplomeerd pianotechnicus en –stemmer, CPT (Certified Piano Tuner), lid VvPN
pianotechnicus en -stemmer, lid VvPN
administratrice
stagiaire, pianotechnicus in opleiding

Cox Pianoservice, Meridiaan 25-27, 2801 DA GOUDA

info@coxpiano.nl www.coxpiano.nl

Tel. 0182-524 528 Fax: 0182-52 17 34 Mobiel: 06-53 64 22 67

Openingstijden: donderdag - vrijdag - zaterdag van 9.00 tot 17.30 uur

Overige dagen en 's avonds op afspraak.